

HET DAMSPEL

HET MAGAZINE VOOR ALLE DAMLIEFHEBBERS

AUGUSTUS 2012 - 104E JAARGANG NR. 2

**Erno Prosman
pakt wereldrecord
blindsimultaandammen**

Hartverwarmend nieuw damboek!

FRANS VAN LEEUWEN – de DAM Quichotte van de honderd velden

*Een spiegel voor de damspeler en damprobleemliefhebber,
Vertellingen voor alle dammers en niet-dammers*

De inmiddels 85-jarige Frans van Leeuwen had van 1969 tot en met 1992 een damrubriek in het Nederlands Dagblad. Het leuke van die rubriek was dat hij niet alleen aan de technische kant van het spel aandacht besteedde, maar ook gewoon leuke verhalen vertelde. Twintig jaar later is nu een droom in vervulling gegaan: de mooiste columns zijn gebundeld, samen met een kleine honderd van zijn aangename composities. Door de afwisseling van tekst en damtechniek is het boek geschikt voor iedere dammer en zelfs voor publiek dat niet damt.

De damsport en de damkunst worden vaak op verrassende wijze belicht in hoofdstukken als 'dammen en maatschappij', 'jaargetijden', 'dammen als (top-)sport', 'absurditeiten' en 'dammen en andere sporten'. En nog veel meer.

De 128 pagina's werden samengesteld door zijn dochter en schoonzoon, samen met problemist / publicist Arne van Mourik. Bij laatstgenoemde kunt u het fraai vormgegeven boek voor slechts € 15,- bestellen (excl. portokosten a € 2,50) door een mail te sturen naar arne.sksq@gmail.com

Een lees- en damboek, voor iedereen de moeite waard, dammer of niet.

Frans van Leeuwen toont zich met recht een DAM Quichotte!

Van het bestuur

In het vorige nummer is de lezers beloofd dat Het Damspel weer met de normale regelmaat zou verschijnen. Dit heeft de redactie echter niet waar kunnen maken. Om geen verdere vertraging op te lopen heeft het bestuur zelf het initiatief genomen om nummer 2 van deze jaargang samen te stellen. Vanwege tijdsdruk bleek het niet mogelijk om een aantal vaste rubrieken nog mee te nemen, vandaar dat dit nummer dunner is dan gebruikelijk. De nummers 3 en 4 hopen we weer tijdig, met het gebruikelijke aantal van 36 pagina's, uit te kunnen brengen.

Johan Haijink
(voorzitter)

COLOFON

www.kndb.nl • damspel.kndb.nl

HET DAMSPEL

officieel orgaan van de KNDB

104e jaargang nr. 2, augustus 2012

Inleverdatum kopij volgend nummer:

15 SEPTEMBER 2012

Uw toernooi in Het Damspel?
Neem contact op met de redactie.

DAMNOTATIE

01	02	03	04	05
06	07	08	09	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40
41	42	43	44	45
46	47	48	49	50

Er wordt alleen op de donkere velden gedamd. Elk donker veld heeft een nummer, zie hierboven. Zwart begint op de velden 1 t/m 20 en wit op 31 t/m 50. De cijfers in dit blad verwijzen naar de donkere velden. Met 26-21 bedoelen we dat de schijf van veld 26 naar veld 21 schuift. En 29x20 betekent dat de schijf van veld 29 een schijf slaat en terechtkomt op veld 20.

Redactie
hetdamspel@kndb.nl

Vaste medewerkers
Leo Aliar, Johan Bastiaannet, Fred Ivens, Ton Sijbrands, Gep Leeftang, Wim van Mourik, Leen de Rooij, Harry de Waard, Herman van Westerloo, Andreas Kuyken, Nico Konijn, Erik van de Weerdhof, Gerard Kolsloot, Frits Luteijn, Bert Dollekamp, Paul Visser

Bonds bureau / Redactieadres
Bondsdirecteur: Arjan de Vries
Landjuweel 62,
3905 PH Veenendaal
Postbus 326,
3900 AH Veenendaal
Telefoon: 0318-581288
Fax: 0318-559348
(ledenadministratie)
bonds bureau@kndb.nl

Postbank 140731
Rabobank 16.11.61.588 t.n.v.
Penningmeester KNDB
Post voor het bestuur via het
Bonds bureau

Abonnement
€ 20,00 per jaar.
Het Damspel wordt onder alle leden van de KNDB verspreid. Abonnees zijn lid van de KNDB.
For subscription rates abroad please contact bonds bureau@kndb.nl

Pour les tarifs d'abonnements à l'étranger veuillez contacter bonds bureau@kndb.nl
Het Damspel is ook verkrijgbaar in braille. Voor informatie: CBB, 0341-565477

Bonds bureau FMJD
Orteliusstraat 147/hs
1057 AX Amsterdam
020-6167402

WCDA
G.J. van der Werff,
Burg. Bickerstraat 53
1111 CA Diemen
020-6994090

Kring voor Damproblematiek
Arjen Timmer
Scharrenburgersteeg 34
6741 LT Lunteren
06-31014351
arjen.timmer@gmail.com

NVGD
M. Zandbergen
Fluessen 38
8032 MK Zwolle
038-4551978

Vormgeving
Graficelly, Reeuwijk

Druk
BDU, Barneveld

Het KNDB-lidmaatschapsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december. Aanmelden als lid kan op elk moment van het jaar. Uw lidmaatschap eindigt op 31 december van het jaar waarin u als lid wordt afgemeld. Nieuwe leden (= leden die in het afgelopen jaar nog geen KNDB-lid voor deze vereniging waren) betalen voor de rest van het kalenderjaar waarin zij lid worden een gereduceerde contributie van 5 euro. Dit welkomstarief geldt zowel voor jeugdleden als voor senioren. De normale contributiebedragen per jaar zijn: • voor senioren € 35 • voor junioren € 25 • voor aspiranten € 20 • voor pupillen en welpen € 15.

Nk veteranen al acht jaar een succesformule

pag 4

NK sneldammen

pag 6

NK pupillen, een spannende happening

pag 9

Kort damnieuws

pag 12

INHOUD

TOERNOOIEN

NK veteranen	4
NK sneldammen	6
NK pupillen	9
EK jeugd	15

RUBRIEKEN

Eindspel	8
Vuurwerk	13
Zetje Schrap!	14
Panorama	18

OVERIGE

KNDB informatie	10
Kort damnieuws	12, 15, 17
Damkalender	17

'DRAMATISCHE' NACHT ZORGDE VOOR ZENUWSLOPEND SLOT

Erno Prosman pakt wereldrecord blindsimultaandammen

Internationaal damgrootmeester Erno Prosman (39) heeft het wereldrecord blindsimultaandammen overgenomen van oud-wereldkampioen Ton Sijbrands. Het record stond op 28 partijen, Prosman tilde het in Gouda naar 30. De inwoner van Delft voldeed met 42 punten exact aan de voorgeschreven eis van een winstpercentage van 70 procent. Hij won 17 partijen, speelde er 8 remise en verloor 5 keer.

TEKST FRISO FENNEMA

De recordpoging begon op vrijdag 6 juli en duurde bijna 29 uur. Na een goed begin beleefde Prosman naar eigen zeggen een "dramatische nacht". Hij maakte teveel fouten en kwam na een aantal verliespartijen onder het gevraagde winstpercentage terecht. De uitdager zelf, toeschouwers en veel dammers die de sessie live via internet volgden, vreesden het ergste. Na 22 uur spelen herpakte Prosman zich en begon hij weer te geloven in een goede afloop. Het einde was zenuwslopend, er mocht geen fout meer gemaakt worden.

Prosman heeft in totaal circa 1.500 zetten gespeeld zonder enig hulpmiddel. Hij zat al die tijd afgezonderd in een kamertje, zonder dambord, en kreeg via een telefoonverbinding de zetten door. Het evenement vond plaats in het recent geopende Huis van de Stad in Gouda.

Meer informatie: www.blindsimultaangouda.nl

'IK ZOU ER MIJN VAKANTIE VOOR VERZETTEN'

NK veteranen al acht jaar een succesformule

TEKST FRED IVENS

Het NK veteranen was in april weer een schot in de roos. Een record-aantal van 84 deelnemers zat vijf dagen lang hutje aan mutje in het knusse clublokaal van WSDV, maar ze hadden het erg graag voor over en een wanklank werd nauwelijks gehoord.

Ach, geef onze vijftigplussers maar een bord, biertje en balletje en ze zijn al dik tevreden. De welbespraakte voorzitter Gerhard Gerritsen roemde tijdens de prijsuitreiking dan ook 'de enorm goede sfeer op één grote reünie'. En zo was het. Vraag het maar aan een aantal willekeurige deelnemers.

Henk Kleinrensink: "Er kon nu echt geen muis meer bij. In december zaten we al bomvol en hebben we een stuk of twintig mensen teleur moeten stellen. We zijn hier in 2005 mee begonnen om ook een iets voor ouderen en niet alleen voor de jeugd te doen. Wel, het voorziet duidelijk in een behoefte", aldus de grote organisator die het idee tijdens marathonlopen voor veteranen ('hartstikke leuk') heeft opgedaan.

Tweevoudig overall-kampioen Anton Schotanus noemt 'het weerzien met oude bekenden' de charme. "Zolang ik me goed voel kom ik wel". Nestor Johan de Jong (80) roemt 'de geweldige ambiance' die hij 'niet graag zou missen'. En Theo van den Hoek – tevens winnaar van de combinatieprijs - kickte in Wageningen af van zijn vele inspanningen voor het jubileumboek van de KNDB. "Supergezellig hier. Je ontmoet ook leeftijdgenoten zoals Paul Teer die je tientallen jaren niet hebt gezien en tegen wie je tijdens het studentenkampioenschap nog hebt gespeeld".

Wim Bennink was op alle acht de NK's van de partij. "De sfeer, de gezelligheid, de ontmoeting. Man, ik zou er mijn vakantie voor verzetten", aldus de superenthousias-

Kampioen in actie tegen Andrew Tjon A Ong.

Daaf Kasse kwam, zag en overwon.

te Achterhoeker die met een remise op poleposition tegen de latere kampioen Daaf Kasse zijn finest hour beleefde.

Arie Steehouwer moest 'helaas' wegens ziekte een keer verstek laten gaan. "Ik wil hier elk jaar mijn dammaatjes ontmoeten", aldus de voormalige voetbaltrainer van de Feyenoord-jeugd, Veendam, Volendam en De Graafschap. "Ik zet het NK al een jaar tevoren in mijn agenda. Lekker bezig zijn in een ongedwongen sfeer waarbij de prestatie ondergeschikt is aan een leuke partij dammen", doet ook Jaap Vos een duit in het zakje. De Achterhoeker is een fietser-van-formaat. Elders in dit nummer staat een verslag van een van zijn belevenissen.

DEBUTANT

Het balletje, biertje en borreltje werden weer verzorgd door de drie gratiën Joke, Trudie en Wil en na afloop was er zoals vanouds weer een gezamenlijke stampotmaaltijd. O ja: de 51-jarige Zeeuwse debutant Daaf Kasse kwam, zag en overwon na een sensationele

slotronde en nam ook de Geert van Dijk trofee mee naar huis. Voor Paul Teer restte het zilver en de eerste prijs in het 60+-klassement. Herman van Westerloo was de beste 70-plusser, Johan de Jong won het 80+-klassement en Iepie Poepjes ontpopte zich dit keer als de meest vooruitstrevende vrouw. Wordt in april 2013 in de week na het 'gewone' NK vervolgd.

Zie ook www.wsdv.nl

Er speelden ook 'echte' veteranen mee.

NK sneldammen

TEKST EGBERT HARKINK FOTO'S GERRIT EN TONNY ROETERDINK

Zaterdag 16 juni vond in sporthal De Branink in Laren (Gld.) het NK sneldammen plaats. Vanwege het 75-jarig jubileum heeft de plaatselijke damvereniging Denk En Zet dit toernooi mogen organiseren. Door sponsoring van Rabobank Graafschap Noord, Univé Oost, Flynth (voorheen GIBO-groep), de Welkoop en een bijdrage van de gemeente Lochem is dit gerealiseerd. Café-restaurant 't Langenbaergh, de thuisbasis van DEZ, heeft samen met het personeel van de kantine van De Branink de catering verzorgd. Het inmiddels beroemde 'balletje gehakt' van 't Langenbaergh smaakte weer voortreffelijk. Samen met een lekker hapje en een drankje heeft iedereen fijn kunnen dammen.

Wethouder Wilma Heesen verricht de openingszet aan het bord van de kampioen van 2011 Jeroen van den Akker.

De toppers van categorie A in diep gepeins verzonken.

In totaal zijn 186 deelnemers verdeeld over 8 categorieën de strijd aangegaan om de nationale titels. De eerste helft van het toernooi is er gespeeld om een plaats in de finalepoule. Na de pauze zijn de wedstrijden in de finalepoule en de twee verliezerpoules gespeeld. De wedstrijden zijn spannend gebleven tot de laatste minuut. Na een spannende barrage met Ben Provoost werd favoriet Roel Boomstra Nederlands kampioen sneldammen in categorie A. In 2010 werd hij al Europees en Wereldkampioen dammen bij de junioren. Dit jaar is hij al Nederlands kampioen bij het gewone dammen. We hopen daarom met zijn allen dat hij goed gaat presteren bij de volgende wereldkampioenschappen. Het is alweer een tijdje geleden dat die titel naar een Nederlander ging. De overige sneldamkampioenen waren in de B-categorie: Dennie van Dijk, C-categorie: Mohammed Aliem Wagid Hosian, vrouwen: Heike Verheul, junioren: Koos van Amerongen, aspiranten: Jan Groenendijk, pupillen: Thijs Verboon en de welpen: Berke Yigitturk.

**Als uw vereniging
volgend jaar het
NK sneldammen wil
organiseren, neem dan
contact op met het
bonds bureau.**

*Mede-organisator Egbert
Harkink behaalde de derde
prijs in categorie B*

Weer thuis

Terugkomst op Schiphol van de zo succesvolle Nederlandse ploeg bij het EK Jeugd in de Oekraïne.

In het volgende nummer volgt een uitgebreid verslag.

www.ekjeugddammen.nl

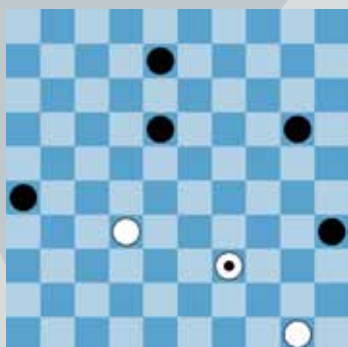
FOTO'S: JACOB SLUMP.

Het tweede persoonlijke wereldkampioenschap eindspelcompositie – 5

In de eerste vier afleveringen heb ik van de beste inzendingen voor categorie A er liefst negen uitvoerig behandeld. Daarmee is wat mij betreft ruim voldoende aandacht besteed aan de schijvendressuur van PWCE-II en dient vanaf nu de blik juist gericht te worden op het vele schoons dat in de categorieën B, C en D is komen bovendrijven. Maar hoe zo goed mogelijk recht te doen aan de diverse eindspelcomponisten die hieraan elk voor zich op zo voorbeeldige wijze hebben bijgedragen? Dat zal lang niet meevallen. Wetende dat de gemiddelde kwaliteit van de toptien in categorie B er nogal uitspringt, zou ik gerust al die tien toppers hier in een aantal afleveringen de revue kunnen laten passeren. En daarna nog een hele tijd kunnen doorgaan met de beste eindspelen van de categorieën C en D. Dan gaat het met de slotaflevering vast en zeker 2015 of 2016 worden. Wil ik dat wel? Nee, liever niet! Gelukkig helpt de natuur mij hier en daar een handje: sommige creaties mogen gezien de omvang van de auteursoplossing zo overduidelijk gerekend worden tot de buitencategorie XXL dat ik die voor HD maar beter helemaal links kan laten liggen. Toch leent één van de twee eindspelen die ex aequo het hoogst scoorden, zowel in categorie B als in heel PWCE-II, zich naar mijn smaak nog zeer wel voor deze kolommen. Hiertoef draagt al bij dat veel van het schijnspeel ook deel uitmaakt van de winstvoering en gerust kan worden weggelaten; maar nog veel meer het karakter van de strijd die al na een paar zetten een heel aantrekkelijke en ook nog eens heel praktische wordt tussen vier zwarte schijven en één witte dam plus dito schijf. Komt dat dus zien!

Diagram 1
M. Lepšić, Kroatië
Categorie B, 1e/2e plaats

1.32-27! 8-12

Na 1...18-23 moet wit het hebben van de volgende fraaie winst:

2.39-34! (alleen zo!) 2...23-28 3.34-39! 28-32 4.27x38 26-31 5.50-45! 20-24! (anders dan na 5...31-36 of na 5...8-13 heeft wit nu geen tijd voor 6.39-28?) 6.39-50! 31-36 7.45-40! 35x44 8.50x15 36-41 9.15-10 41-47 10.10-15 47x20 11.15x2 +.

2.27-21! 26x17 3.39x11! 18-23 Veruit zwarts beste zet, Lepšić geeft hier nog twee korte varianten aan:

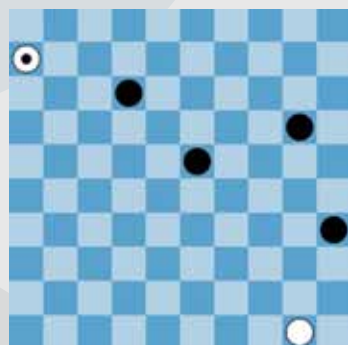
1) 3...20-24 4.11-33 18-22 5.33x30 35x24 6.50-44 24-29 7.44-39 +.
2) 3...35-40 4.50-45 12-17 5.11x25 40-44 6.45-40 +.

4.11-6!

Het enige goede veld voor de witte dam. Na 4.11-39? blijkt zwart zich nog net te kunnen redden door 4...35-40! 5.50-45 20-24 6.45x34 24-29 7.39-50 29x40 8.50-45 40-44 =. Hoe wit alsnog kan winnen als zwart bij de vierde zet fout reageert, komt verderop vanzelf aan de orde. Net zo min goed is trouwens 4.11-44? waarna zwart alweer op slechts één manier aan verlies kan ontkomen: 4...23-29! 5.44-39 20-25 =.

De stand die na de tekstzet op het bord verschenen is, vormt het eigenlijke hart van dit eindspel. Een extra diagram is hier dan ook helemaal op z'n plaats.

Diagram 2
Stand na 4.11-6!

4...23-29

Van de vier alternatieven die zwart hier heeft, pak ik eerst de twee 'makkes':

1) 4...35-40 5.50-45 12-17 6.6x25 40-44 7.45-40 +.
2) 4...20-25 5.6-33 35-40 6.50-45 23-28 7.33x3/8 40-44 8.45-40 44x35 9.3-12 +.

Verliest snel opspelen van schijf 35 dus vrij geruisloos, in variant 3 komt zwart aan deze actie niet eens meer toe. Toch krijgt wit het dan een stuk lastiger:

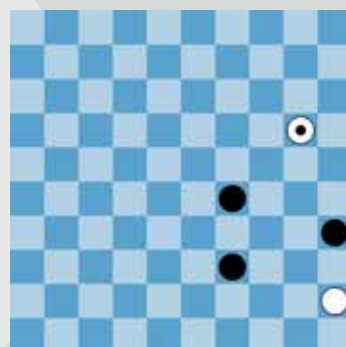
3) 4...12-18 5.6-33! 20-25 6.50-45! 25-30 7.33-39 23-29 8.39x25 29-33 Na alvast schijf 30 veroverd te hebben dient wit wel correct te vervolgen en zich in deze zeer bekende positie vooral niet te laten verleiden tot 9.25-9? 18-23 10.9-14 23-29 11.14-20 35-40! 12.45x23 33-39 met slechts remise!

Daarom 9.25-20! 33-39 10.20-9 en nu:

3.1) 10...18-23 11.9-14 23-29 12.14-20 en in deze klassieke positie

van **Blonde (1798)** is verder nog mogelijk:

Diagram 3

3.1.1) 12...29-34 13.20-25 35-40 14.25-30 34x25 15.45x43 25-30 16.43-39 30-35 17.39-34 +.

3.1.2) 12...29-33 13.20x38 motief **E. van Em(b)den** 1785: 39-44 14.38-33 44-49 (of 14...44-50 15.33-6 +) 15.33-44 49x40 16.45x34 +.

3.2) 10...18-22 11.9x27 en het motief Van Em(b)den komt versneld op het bord.

Terug naar de stand van diagram 2 voor de bespreking van variant 4: 4) 4...20-24 5.6-33! 24-30

[Hoeft op 5...35-40 6.33x20! enz. niet meer te worden ingegaan, 5...23-29 verdient hier nog wel vermelding: de enige winst luidt dan 6.33-39! 29-33 (of 6...12-18 7.39-30 +) 7.39x30 35x24 8.50-44 24-29 9.44-39 +.]

6.33-39 35-40 7.39x25 23-28 Nu resteert na de verovering van schijf 30 een net even iets ander eindspel dan in variant 3. En de winstvoering daarvan is natuurlijk ook wat anders:

8.25-14! (en niet 8.25-3? 40-44! 9.3x33 44-49 =) 8...28-33 9.14-3 en nu:

4.1) 9...12-17 10.3x21 33-39

11.21-16 (wit heeft hier wel enige veldkeuze) 39-44 (anders 11...40-44/45 12.16-49 +) 12.50x39 40-45 13.16-11 45-50 14.11-6 +.

4.2) 9...12-18 10.3-9 18-23 11.9-14 23-29 12.14-20 40-45 13.20-15 29-34 14.15x38 34-39 15.38-49 +.

Met herhaald weggelopen houdt zwart het dus maar één zet langer vol.

5.6-1 12-17 6.1x34! 17-21!

Op andere zetten wint wit zoals hij wil.

7.50-45! 20-24

Ook na 7...21-27 valt zwart snel ten prooi aan de onpareerbare dreiging die wit zo in het spel gaat brengen: 8.34-25! 20-24 (anders 8...35-40 9.25x31/36 40-44 10.45-40 +) 9.25-43 27-31 10.43-49 31-36 (10...24-29 11.45-40 35x44 12.49x36 +) 11.45-40 35x44 12.49x19 +. En indien 7...35-40,

dan 8.34-39! 21-27 9.45x34 27-32 10.39-48 32-38 11.34-30 (of -29) 20-25 12.30-24 met winst op tempo. Wel wint hier ook 12.48-34(!) 38-42 13.34-45 25x34 14.45x47 +, wat eigenlijk niet de bedoeling van de auteur was.

8.34-43! 21-26 9.43-49 26-31 10.45-40 35x44 11.49x36 +.

Een eindspel van het allerhoogste niveau dat diverse elementaire winstsystemen op organische wijze in zich verenigt. Het kreeg van de jury het eindcijfer 88,25 (Bieliauskas – 93; Katjoeha – 90; Zoebov – 80). Het andere eindspel van Lepšić in categorie B zou toeval- lig op precies het zelfde eindcijfer uitkomen. Een knappe prestatie, vooral van de auteur!

(wordt vervolgd)

NK pupillen, een spannende happening

Van 30 april t/m 5 mei werd in De Boerhoorn in Zuidwolde het NK pupillen gespeeld. Het was geen toeval dat dit evenement, net als vorig jaar, weer in deze accommodatie werd gespeeld want een van de deelnemers, Nick Waterink, is hier woonachtig. Bovendien werd hij als een van de kanshebbers voor de titel gezien. Deze druk kon de 13-jarige Drent wel aan, want hij wist alle concurrenten, inclusief favoriet Jitse Slump, voor te blijven. Het toernooi werd voortreffelijk georganiseerd door Gerard Bruins en Zainal Palmans, terwijl Incasso Divisie voor de sponsoring zorgde. Alle partijen werden op elektronische borden gespeeld en ware live te volgen.

De kampioen in actie tegen het Achterhoekse talent Jitse Slump.

Die grote beker heb ik toch maar mooi verdiend.

Kampioen Nick Waterink, geflankeerd door rechts Jitse Slump (2e plaats) en links Thijs Verboon (3e plaats).

De eindstand

Pl	Naam	Rating	Cat.	We	Wi	Re	Ve	Pu	Wp	SB
1	Nick Waterink	885	Pup	8	6	2	0	14	74	126
2	Jitse Slump	1005	Pup	8	5	3	0	13	75	115
3	Thijs Verboon	871	Pup	8	4	3	1	11	71	89
4	Wouter Morssink	870	Pup	8	4	2	2	10	76	81
5	Bart Westerveld	875	Pup	8	4	1	3	9	74	66
6	Jorne Huiting		Pup	8	4	1	3	9	69	64
7	Marco de Leeuw	805	Pup	8	3	2	3	8	77	61
8	Wouter Wolff	614	Pup	8	3	2	3	8	61	47
9	Lucas Veldhuizen	588	Pup	8	2	4	2	8	59	56
10	René Emmaneel	647	Pup	8	3	2	3	8	58	45
11	Tom Knapen		Pup	8	2	3	3	7	63	43
12	Nick Jansen	609	Pup	8	2	3	3	7	62	43
13	Dirk Vet	750	Pup	8	2	3	3	7	49	43
14	Albert Middelkoop	562	Pup	8	2	2	4	6	64	34
15	Pelle Bronkhorst		Pup	8	2	2	4	6	57	32
16	Jeroen van den Brink		Pup	8	2	1	5	5	53	23
17	Floris Tol		Pup	8	1	2	5	4	57	29
18	Berke Yiğittürk		Pup	8	1	2	5	4	53	27

KNDB Personalia

Nieuwe leden

Hidde Abbema	Ons Genoegen Utrecht
Sjoerd Algra	De Oldehove
Bryan van Alst	Damvereniging VBI
Marieke Altena	Ons Genoegen Drachten
Elena Altsjoel	Witte van Moort
Frerik Andriessen	DC Apeldoorn
Sanne Arisz	SNA
Frank Baelde	GDC Gorinchem
Piet Bastiaanse	DV Van Stigt Thans
Jan van Beeck	De Variant
Alie Beekman	DC Eye-T Webdesign/OG
Dick Beekman	SNA
Harry Beekman	DC Eye-T Webdesign/OG
Gerard Benning	DVSB
Ton Berends	DDC Deventer
Robin van de Berg	Bornse Dam Vereniging
Gert Jan van den Berg	Twente's Eerste
Haye Berger	HDC
Ruph Bhawanibhiek	Constant-Charlois Rotterdam
Cees Binnenkade	VAD
Nerin Bissesswar	Damclub Scheveningen
Robert de Boer	Ons Genoegen Drachten
Lennart Bolks	DVSB
Frans Boot	DV Het Groene Hart
Richard Bos	SNA
Jacco Bosman	MTB Hoogetveen
Aart de Bruijn	DV Verhaar Montage DVA
Jan Commandeur	DV Het Groene Hart
Stefan Crul	DC Zenderstad
Fabian van Dalen	DC Zenderstad
Denise van Dam	RDC Rijnsburg
Anne Dekker	DC Heerenveen
Boudewijn Derkx	Denk en Zet
Rafisander Dihal	HDC Ons Doel Bereikt
Dennie van Dijk	Roden / Leek
Babette Doldersum	MTB Hoogetveen
Evert Dollekamp	DV Micone
Joppe van Driel	DC Heteren
Jan Eekhout	DOS Delft
Linda Eektimmerman	DC Zoranet Zwolle
René Eelst	DC Almere
Sem Egberts	ADG
Peter Eikelenberg	DC Roermond
Frans Elbertsen	DC Edeveen
Friso Fennema	Damlust
Bruno Fopa	Damcombinatie Fryslân
Henk Groen	DDC Deventer
Jan Groenendijk	Damvereniging VBI
Jan Groeneveld	DC Zoranet Zwolle
Jelle Groeneveld	DOS Delft
Henk Grotenhuis	ten Harkel CTD Arnhem
Jan van Haarlem	GDC Gorinchem
Bert de Haas	SNA
Danny de Haas	Damvereniging VBI
Erik ten Hagen	DIOS Achterhoek
Rick Hakvoort	SSS
Max Hanssens	DV Het Groene Hart
Tjeerd Harmsma	Ons Genoegen Utrecht
Mohamed Hassan	Damvereniging VBI
Nick Hendriks	Heijmans Excelsior
Bé Hensen	SSS

Valere Hermans	Raes DC Maastricht
Erwin Heslinga	De Oldehove
Herman Hilberink	Witte van Moort
Jan van den Hooff	DC Oisterwijk
Vincent Houtjes	MTB Hoogetveen
Ethan Hunt	De Schuivers
Fons Huybrechts	DC Roermond
Marijn Jans	Eureka Heerlen
Ardjan de Jong	DV Het Groene Hart
Arie de Jong	DV Het Groene Hart
B. de Jong	DV Het Groene Hart
Tim Karman	VAD
Cees Kentie	De Kroonschijf
Jilles Klaas van Kesteren	De Oldehove
Joop Kip	Tamek Damkring Marknesse
Ruud Klarenbeek	DC Zenderstad
Ruud Kloosterman	Damlust
Sam Kloppenburg	DC Zenderstad
Tom Knapen	DES Lunteren
Cor Koene	Tamek Damkring Marknesse
Ed Kok	Denk en Zet
Ingrid de Kok	CEMA/De Vaste Zet
Gerwin Kolkman	Hijken DTC
Darja Koullen	Eureka Heerlen
Fedde Kramer	De Oldehove
Martin Kruijswijk	VAD
Peter Kuijvenhoven	DV Het Groene Hart
Pierre Lacroix	CEMA/De Vaste Zet
Adrie de Lange	De Kroonschijf
Roel Langendam	DEZ Reeuwijk
Karel Leemreize	DC Roermond
Bert van Leijden	SNA
Piet Leijenaar	DC Huizum
Maarten Linssen	Dammers uit Oost
Hans Luchies	DDC Deventer
Rolan van der Lugt	DOS Delft
Bart Lugthart	MTB Hoogetveen
Nijs Lugthart	Damvereniging VBI
Pertap Malahé	Constant-Charlois Rotterdam
Frenny Malobie	DC Lelystad
Quincy Marcé	Heijmans Excelsior
Thomy Mbongo	Mo & Z Volendam
Odin Mol	Witte van Moort
Peter Moraal	SNA
Henk Mostert	DC Eye-T Webdesign/OG
Aalt Mostert	WSDV
Gijs Mouthaan	DV Verhaar Montage DVA
Gauke Dirk Nijholt	De Oldehove
Tim van Noorden	Heijmans Excelsior
Denise Nunnink	SNA
Eric van Ommeren	DOS Delft
Lewis Perry	SNA
Jan Pluim	DC Harderwijk
Willem Pol	Ons Genoegen Drachten
Bernard Post	De Oldehove
R.H. Prins	DV Warffum
Joris Raats	Heijmans Excelsior
Bhiem Ramdien	Mo & Z Volendam
Asgar Rasaelbaks	Constant-Charlois Rotterdam
Gautij Rentmeester	DV Van Stigt Thans
Sarah Rijgersberg	DV Van Stigt Thans
Roland de Rijke	DC Lent
Tess van de Rijke	DC Zenderstad
Tonny Roeterdink	DDC Deventer

Matz Römer	SNA
Sjoerd van Roon	Heijmans Excelsior
Eake Roosma	Ons Genoegen Drachten
Ninah Rosema	DG Het Noorden
Robert Sall	CTD Arnhem
Tim Scheijer	DC Zenderstad
Auke Scholma	Damcombinatie Fryslân
Lisa Scholtens	MTB Hoogetveen
Wilko Schreuder	Roden / Leek
Alexander Schwarzman	SNA
Ardjoen Sheoratan	DC Zenderstad
Giovanny Slagter	Heijmans Excelsior
Tiemen Smit	UDG-Vriendenkring
Leo Springer	Bornse Dam Vereniging
Marc Stigter	WSDV
Pascal Strijker	MTB Hoogetveen
Piet Swart	DV Het Groene Hart
Gerard Tiemens	KNDB
Laura Timmerman	DV Micone
Seijer Troost	MTB Hoogetveen
Talhu Turfanda	Denk en Zet
Jochem van Twillert	DVSB
Evgeni Vatoetin	Denk en Zet
Jouke van der Veen	DC Heteren
Bart Venneker	Bornse Dam Vereniging
Thomas Venneker	Bornse Dam Vereniging
Heike Verheul	Ons Genoegen Utrecht
Wim Verschoor	De Variant
Vadim Virny	Witte van Moort
Humphrey Voorburg	Constant-Charlois Rotterdam
P. de Vos	DV Het Groene Hart
Janes de Vries	Raes DC Maastricht
Nicole de Vries	MTB Hoogetveen
Jefta Vroge	GDC Gorinchem
Bas van Vugt	DC Harderwijk
Georges Wehlburg	Denk en Zet
Tom Westhof	Dammers uit Oost
Arnold Wiegersma	Damcombinatie Fryslân
Johan Wiering	020
Wiebe van der Wijk	Hijken DTC
Damon Winter	DV Oosterveen
M. de Wit	DV Het Groene Hart
Theo Wolthers	De Oldehove
Mei-Jhi Wu	Denk en Zet
Joey van Zanten	DC Zenderstad
Samantha Zanting	MTB Hoogetveen

Overleden

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van:

S. de Groes, De Oldehove, Eensgezindheid en Bolsward Workum Combinatie; J. Poppe, DC Oostkapelle; G. Kerkvliet, Samen Sterk Hazerswoude; H. Postma, TOG Wolvega en DC Heerenveen; D. van Heerdt, DC Edeveen; K. de Koeijer, Middelburg; M. Veening, OG Drachten; H. Postma, DC Heerenveen; G. Kooistra, EDC Enschede; C. Ravenhorst, DAWO Woudenberg, M.J.C. van Drunen, Constant-Charlois Rotterdam.

In Memoriam Jan van der Zwan

Op 19 juli jl. is op 91-jarige leeftijd Jan van der Zwan uit Rheden overleden.

Jan was lid van verdienste van de KNDB sinds 1969 en erelid sinds 1996. Dat was hij niet zo maar geworden. Een groot deel van zijn leven stond in het teken van de damsport. Hij was geboren en opgegroeid in Leiderdorp maar verhuisde na de oorlog naar Rheden, omdat hij een baan bij betonfabriek De Meteor kreeg aangeboden. Al snel werd hij opgenomen in het bestuur van de Gelderse Dambond, eerst als jeugdleider en later als voorzitter. Deze functie heeft hij bekleed tot 1988. Van 1964 tot 1969 was Jan lid van het hoofdbestuur van de KNDB.

Jan was een geweldige promotor van de damsport. Het duurde niet lang of er werd op zijn initiatief in Rheden een damclub opgericht met de naam De Meteor. Zijn specialiteit was: jeugd opleiden. Hij wist als geen ander dat wie de jeugd heeft, de toekomst heeft. Op diverse scholen in Rheden gaf hij damlessen en veel van zijn leerlingen werden jeugdlid bij De Meteor. Talentjes nodigde hij thuis uit om ze daar in een rustige omgeving de geheimen van het damspel bij te brengen. Opmerkelijk was dat Jan met name de meisjes wist te interesseren voor de damsport. Zijn jeugdafdeling bestond voor de helft uit meisjes, hetgeen geen andere vereniging kon presteren.

Op zijn initiatief werd in 1993, samen met het bondsbureau, het WK meisjes in sporthal De

Hangmat in Rheden georganiseerd. Daarna jaarlijks het NK vrouwen dammen en schaken. Er kwam een eind aan toen hij door een ongelukje zijn gehoor kwijtraakte. Communiceren ging voornamelijk nog via pen en papier. Hij kon geen damles meer geven. Zijn jeugdclub miste zijn leiding en al snel was alle jeugd weg bij De Meteor. Zelfs moest hij meemaken dat de gehele club ter ziele ging.

Maar dammen zat in Jans bloed en zodoende werd hij lid van de Brummense Damvereniging. Iedere donderdag, weer of geen weer, kwam Jan met zijn auto naar Brummen. Tot er een jaar geleden een eind aan kwam, omdat het niet meer verantwoord was om auto te rijden.

Jarenlang zorgde Jan dat er op maandag damuitslagen in de Gelderse kranten werden gepubliceerd. Daarvoor moest hij op zaterdag diverse clubbestuurders benaderen. Elke zondagmiddag stond de typemachine op tafel om de kopij op tijd bij de kranten te krijgen. Ook was hij vaste bezoeker van de thuiswedstrijden van damvereniging Huissen.

Op het bureau zeiden we altijd: Als de KNDB 50 Jannen van der Zwan zou hebben, had de bond tweemaal zoveel leden als nu!

Zijn enthousiasme, zijn medeleven, we zullen het missen maar zullen altijd in onze herinnering blijven!

Johan Haijntink

In Memoriam Pieter Bergsma

*Geboren: Wartena, 21 juni 1927
Overleden: Terwispel, 21 juni 2012*

Temidden van zijn naaste familieleden is Pieter Bergsma op zijn verjaardag thuis in Terwispel op 85-jarige leeftijd overleden. Ruim 200 familieleden en vrienden namen enkele dagen later afscheid van de man die ruim 70 jaar lang een centrale rol in de damsport heeft gespeeld. Hij was op diverse terreinen actief. Het damspel heeft hij tot op hoge leeftijd kunnen beoefenen.

Pieter Bergsma behoorde tot de generatie die in de jaren twintig van de twintigste eeuw was geboren en tijdens of kort na de oorlog al haar sporen verdiende. Piet Roozenburg was verreweg de bekendste die in 1948 de wereldtitel veroverde. Wim Roozenburg, Freek Gordijn, Wim de Jong, Wim Huisman, Geert van Dijk, Piet Roozenburg en Pieter Bergsma schreven de nationale titel één keer of vaker op hun naam. Alle 7 kampioenen namen enkele tientallen keren deel aan de nationale titelstrijd, van wie Bergsma 18 keer en Geert van Dijk 25 keer. Alleen de laatste is nog in leven. Hij is inmiddels 88 jaar.

Bergsma nam ook aan internationale toernooien deel, zoals het Europees persoonlijk kampioenschap en het Europees ploegenkampioenschap. Goede herinneringen bewaarde

hij aan het internationale toernooi in Jalta en het Brintatoernooi in Hoogezand-Sappemeer. Hij heeft het altijd als een gemis ervaren dat hij nooit heeft kunnen uitkomen in het wereldkampioenschap.

Daarentegen liet hij in het provinciale kampioenschap van Friesland zelden verstek gaan. Tussen 1948 en 1990 nam Bergsma 40 keer aan het FK deel. In deze periode veroverde hij 14 keer de titel, wat hem een toppositie in het klimklassement opleverde die hoogstwaarschijnlijk nooit geëvenaard of verbeterd zal worden. Gedurende vele jaren was Menno Bandstra zijn grootste concurrent. Deze veroverde 10 titels en speelde in 42 FK's.

Niet alleen op het dambord heeft Pieter Bergsma van zich doen spreken. Als topdammer zag hij het belang van een sterke organisatie in. Al in het begin van de jaren zestig maakte hij deel uit van de Friese bestuur. Na zijn actieve periode als dammer leidde hij jarenlang de propagandacommissie en in de archiefcommissie trok hij eveneens de kar. Hij zorgde ervoor dat waardevolle documenten, mededelingbladen, tijdschriften, boeken, foto's, partijen, tabellen en persoonlijke gegevens systematisch werden opgeborgen. Een groot gedeelte hiervan is door Johannes Lemstra aan het provinciaal archief overgedragen, waardoor het tot in lengte van jaren voor een breed publiek toegankelijk is geworden. Zijn persoonlijke archief bevat nog

veel waardevol materiaal, waaronder in ieder geval een unieke verzameling damproblemen van Friese componisten. Vrouw en kinderen zullen er ongetwijfeld voor zorgdragen dat dit archief ook voor latere generaties bewaard blijft.

Het ligt voor de hand dat mensen als Pieter Bergsma, die voor hun sport van eminent belang zijn geweest, in de herinnering zullen blijven voortleven. De honderden bezoekers van het dorps huis in Terwispel beleefden op dinsdag 26 juni 2012 een onvergetelijke avond, waarop het hele gezin, onder leiding van zoon Douwe, op het lange leven van deze dammer terugblikten. Toen bleek ook dat Pieter veel meer is geweest dan dammer. Hij hield van bijna alle sporten, maar vooral van korfbal. Hij stond met beide benen in de samenleving. Sinds 1968 maakte hij deel uit van de dorpsgemeenschap van Terwispel. Honderden kinderen begeleidde hij op hun weg van lagere school naar middelbaar onderwijs. De Bergsma's vormden een hecht gezin dat hem in de laatste moeilijke maanden met alle middelen terzijde stond. Hierdoor kon hij, omringd door zijn gelieven, terwijl zijn krachten langzaam afnamen, zijn leven waardig afsluiten.

Anton Schotanus

De heer H.N. van Mourik, 75 jaar lid van de Nieuwlandse Damvereniging

Tijdens de jaarvergadering van de Nieuwlandse Damvereniging in december 2011, is het 75-jarige lidmaatschap gevierd van de heer Van Mourik.

De heer Van Mourik was 2,5 jaar oud toen zijn vader, samen met andere dorpelingen, in september 1930 de Nieuwlandse Damvereniging oprichtte. Het damspel is hem met de paplepel ingegoten en al snel was ook de jonge Van Mourik lid van de vereniging. Hij had het spel snel onder de knie en heeft in zijn damcarrière menig gewonnen met een nul

naar huis gestuurd. Ook simultaan- en blindspelen deed hij erg graag. Vele jaren is de heer Van Mourik voorzitter geweest van de damvereniging. De heer Van Mourik is door de vereniging gehuldigd met een speciale oorkonde en een bos bloemen.

Dag De Vriendendamkring

TEKST FRED IVENS FOTO JAN KOK

Ton Sijbrands en Ron Heusdens waren er maar dat gold ook voor Wim van Tiel (Den Helder), Wiebren de Vries (Dronten) en Jan Marten van der Reest (Urk). FMJD-voorzitter Harry Otten en KNDB-preses Johan Haijink waren er maar ook de 78-jarige oud-RDG 'er Lex Mulder (Darwin, Australië) liet eveneens de allerlaatste reünie van de fameuze Haagse damsociëteit (1967-1987) De Vriendendamkring niet aan zich voorbij gaan. In totaal meldden zich 28 april zo'n zeventig dammers en damsters in gebouw Irene om organisatoren Arie Jacob en Corry Storm persoonlijk de hand te drukken. Om nog één keer herinneringen op te halen, anecdotes te vertellen (de biefstukken van Arie werden steeds sappiger...) en uiteraard ook om te dammen. Het 124ste bliksem-sneldamtoernooi trok 44 deelnemers en werd gewonnen door Frits Luteijn, vóór Ron Heusdens en Peter van der Stap. In de kleine zaal trok Sijbrands (belangeloos!) in een kloksimultaan alle registers open tegen tien door hem geselecteerde tegenstanders. Slechts Ruud van Drunen, Bart van Geel en Jaap Riesenkamp slaagden erin een punt te pakken. De overige zeven opponenten, onder wie 'gastspeler' Martijn van IJzendoorn, werden van het bord gezet. De reünie was het werk van de stichting The Hague Open, waarin Martin van der Hout, Fred Ivens en Jan Kok persoonlijke (dam)vrienden van het echtpaar Storm zijn.

Mathijs Sluiter 70 jaar lid van Heijmans Excelsior Damvereniging en KNDB

Op de jaarlijkse feestavond van de club op 14 april 2012, werd aan Mathijs Sluiter een plaquette van zijn club en een oorkonde van de KNDB overhandigd. Mathijs, die erelid is van Heijmans Excelsior Damvereniging en lid van verdienste van de KNDB, was erg blij met de hulde die hem ten deel viel. Mathijs heeft veel voor zijn club en de Damsport gedaan. Zo heeft hij langere tijd toernooien voor blinden en slechtzienden georganiseerd. Zijn grootste damprestatie is het verslaan van Jannes van der Wal in een klok-

simultaan. Mathijs speelt al lang geen partijen meer. Zijn analyses zijn echter nog steeds messcherp. Door zijn gezag en integriteit is hij bij problemen de ideale mediator. "Dammen is een zegen en het mooiste wat mij is overkomen" is een welgemeende uitspraak van Mathijs.

Jubileumtoernooi Damclub Den Haag

Met een honderdtal deelnemers aan een jubileumrapidoernooi in thuishaven De Brink viert Damclub Den Haag zaterdag 25 augustus het 95-jarig bestaan. In samenwerking met de stichting The Hague Open zijn in de ereklasse twaalf regionale topspelers te bewonderen. Zoals veelvoudig nationaal kampioen denksporttriatlon Ron Heusdens, NK-finalist Frits Luteijn, de Delftse meester Frerik Andriessen, hét grote Wateringse talent Martijn van IJzendoorn, DC Den Haag-clubkampioen Jeroen Kos en Fred Ivens en Peter van der Stap, respectievelijk twaalf en veertien keer Westlands kampioen. Daarnaast zijn er een hoofdklasse, eerste en tweede klasse, alsmede aparte categorieën voor vrouwen, jeugd (2x) en huisdammers. Deze laatste klasse is de enige die nog niet volledig is volgeboekt.

Het jubileumtoernooi begint 25 augustus om 10.30 uur in De Brink, Escamplaan 55. De prijsuitreiking wordt om streeks 17.30 uur verwacht. Voorzitter Kok: "Dat wordt niet alleen spektakel op de borden maar het is ook een prima gelegenheid om de schoonheid van het damspel te aanschouwen".

Voor meer informatie zie ook www.damclubdenhaag.nl

Open lucht dammen in Gouda op 1 september

Op 1 september vindt het traditionele Open Lucht Damtoernooi in de Goudse binnenstad plaats. Café Het Goudse Glas heeft het stokje overgenomen van Lunchcafé Gouds Beleg, waar de dammers zeven jaar achtereenvolgens welkom waren. Het terras van het Goudse Glas bevindt zich pal naast de St. Jan en op een steenworp afstand van de markt. Wederom een prachtige plek om te dammen!

Het toernooi wordt gespeeld in koppels van twee dammers. Zaterdag 1 september, aanvang 11 uur. Deelname 2,50 euro.

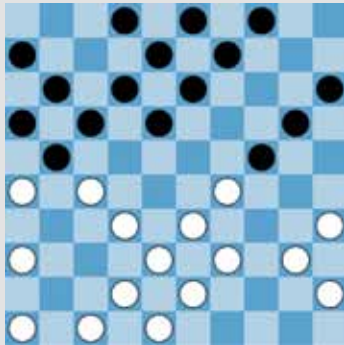
Opgeven kan door te bellen of mailen naar Mariska Bos, telefoon 0182-611252 of mariskabos@planet.nl

Van simpel ...

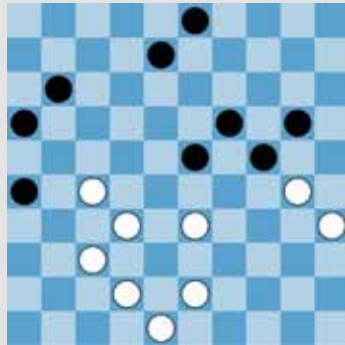
tot en met **gecompliceerd**

Diagram 1, 18.42-37?

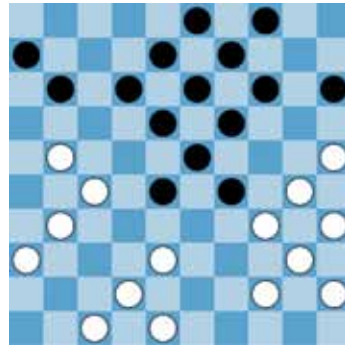
Jacques Galliard – Peter Hoeksema
0-2, 2A Warffum-Prov. Gron. Tien-
tal, 14-01-2012
 18.42-37 18-23 19.29x7 24-30
 20.35x24 20x29 21.33x24 8-12
 22.7x18 13x35

Diagram 2, 41.23-29?

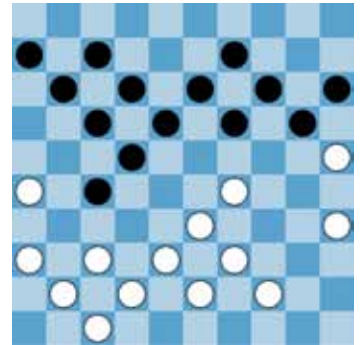
Dick Peppelenbos – Jaap Stege-
man 2-0, 2B Ey-T Webdesign/OG-
DamRa, 14-01-2012
 41... 23-29 42.37-31 26x39 43.43x25

Diagram 7, 25.21-16?

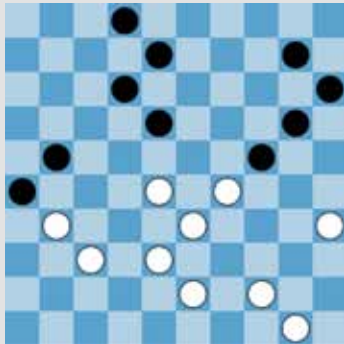
Hilco Harms – Geb Kos 0-2, 2B,
DDC Deventer- Witte van Moort 3,
28-01-2012
 25.21-16 28-32 26.16x7 12x1 27.27-
 21 32x43 28.48x39 19-24 29.30x10
 9-14 30.10x28 15-20
 31.34x12 8x48 32.25x14 48x9

Diagram 8, 27.19-23?!

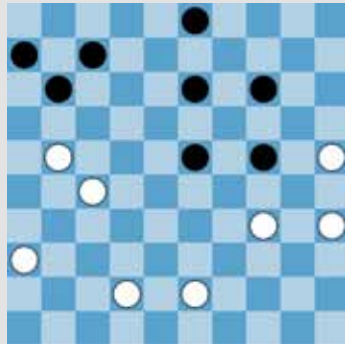
Alexander Bulatov – Frits Luteijn
1-1, Ereklasse, VST - Culemborg,
11-02-2012
 27... 19-23 28.38-32 27x40 29.35x44
 23x43 30.26-21 17x26 31.42-38
 43x32 3237x10 15x4 33.25x3 7-12
 34.3x21 26x17

Diagram 3, 37.38-32?!

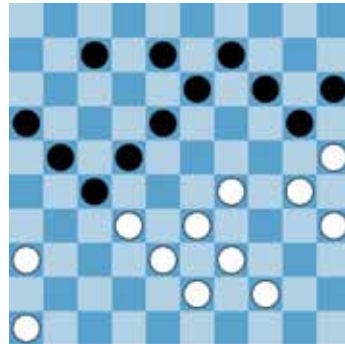
Alex Ketelaars – Gert van Willigen
1-1, Hoofdklasse A, DVSB – Lent,
14-01-2012
 37.38-32 18-22 38.28x17 12-18
 39.35-30 24x35 40.17-11 2- 7
 41.11x22 21-27 42.32x21 26x48
 43.31-26 48x31 44.26x37

Diagram 4, 40.36-31?

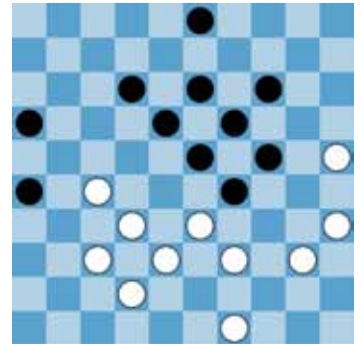
Arie Kammeraat – Martin van der
Sluis 1-1, 1B, Samen Sterk – Mid-
delburg, 25-02-2012
 40.36-31 24-30 41.35x24 13-19
 42.24x13 3- 8 43.13x2 11-16
 44.2x11 6x30 45.25x34

Diagram 9, 35.18-23?

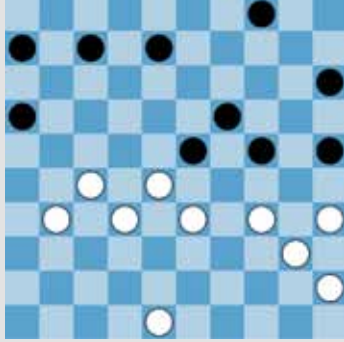
Henk Stroetinga – Tomasz Miksa
2-0, Hoofdklasse A, Witte van
Moort 2 – Het Noorden, 11-02-
2012
 35... 18-23 36.29x18 21-26 37.32x21
 16x27 38.33-28 22x42 39.39-34
 13x22 40.43-38 42x33 41.34-29
 33x24 42,30x10 15x4 43.25x1

Diagram 10, 40.12-17?

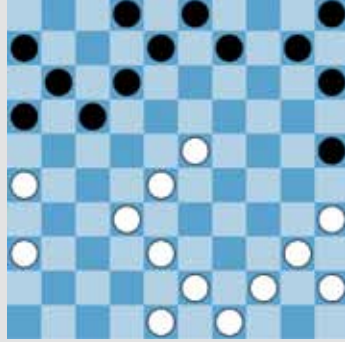
Marco van Bronswijk – Christiaan
Groote 2-0, Hoofdklasse A, Lent –
WSDV, 11-02-2012
 40... 12-17 41.27-21 16x27 42.32x12
 18x7 43.35-30 24x44 44.33x24
 19x30 45.25x34 44x33 46.38x20

Diagram 5, 35.4-9?

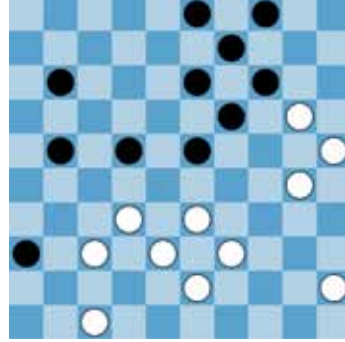
Eric van Sonderen – Willem Nuvel
d 2-0, 2A, Roden/Leek- Fortuin Dok-
kum, 25-02-2012
 35... 4-9 36.27-21 16x29 37.48-43
 23x32 38.34x1

Diagram 6, 23.48-42?

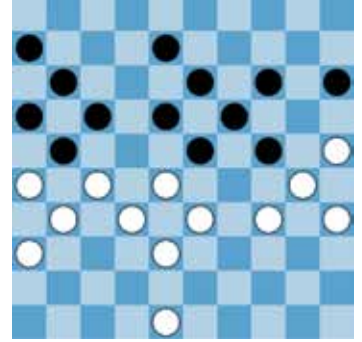
Jan Heij – Rob de Meij 0-2, 2C, DES
Lunteren 3 – Zenderstad, 11-02-
2012
 23.48-42 17-21 24.26x17 11x33
 25.38x29 25-30 26.35x24 15-20
 27.24x13 8x50

Diagram 11, 37.20-15?

Theo van den Hoek – Toine Brou-
wers 0-2, Hoofdklasse B, TDV 2 –
Micone, 14-01-2012
 37.20-15 23-29 38.33x24 13-18
 39.24x13 3-8 40.13x2 36-41 41.2x27
 22x44 42.47x36 44-49

Diagram 12, 36.48-42?

Gerbrand Hessing – Marino Barkel
0-2, kwalificatiewedstrijden KNDB,
07-01-2012
 36.48-42 24-29 37.33x24 14-20
 38.25x14 19x10 39.28x19 15-20
 40.24x4 13x24 41.30x19 8-12
 42.4x22 17x48 43.26x8 48x2

Opgaven serie 39: Uit de oude doos

DE OPGAVEN HEBBEN EEN HELE TIJD GELEDEN AL EEN KEER IN HET DAMSPEL GESTAAN MET DE BOVENSTAANDE TITEL. HET IS DUS OPPASSEN GEBLAZEN BIJ HET OPlossen.

SPELREGELS VOOR DE LADDERCOMPETITIE:

- Inzenden **12 september**, anders tellen je oplossingen niet mee.
- Inzenden per e-mail naar zetjeschrap@gmail.com.
- Schrijf je naam bij je oplossingen.
- Noteer de volledige oplossing, dus niet alleen de eerste zet! Doe je best voor wit en zwart.
- Een correcte bijoplossing wordt beloond.
- De prijswinnaars beginnen weer onderaan de ladder.
- Als je drie keer achter elkaar niet meedoet, val je van de ladder. Je behaalde punten blijven wel geldig en tellen bij je volgende inzending gewoon mee.
- Als je een sterretje achter je naam hebt, wordt het tijd dat je weer eens wat opstuurt.

OPLOSSINGEN SERIE 38

Diagram 418.

1.28-22 17x28 2.33x4 W+

Diagram 419.

1.28-23 19x28 2.32x23 18x29

3.33x4 W+

Diagram 420.

1.27-21 26x17 2.28-22 17x28 3.32x3 W+

Diagram 421.

1.27-21 26x17 2.28-22 17x28 of 18x27 3.32x1 W+

Diagram 422.

1.27-21 16x27 2.32x21 26x17 3.28-23 19x28 4.33x2 W+

Diagram 423.

1.27-22 18x27 2.32x21 26x17 3.28-23 19x28 4.33x2 W+

Diagram 424.

1.39-34 40x29 2.33x24 19x30 3.28x6 W+

Diagram 425.

1.28-23 18x29 2.33x24 30x19 3.27-22 17x28 4.32x3 W+

Diagram 426. 1.27-22 18x27 2.28-22 27x18 3.37-31 26x28 4.33x4 W+

Diagram 419

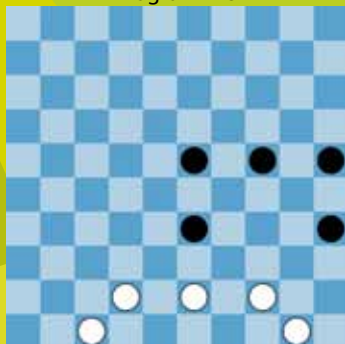

Diagram 420

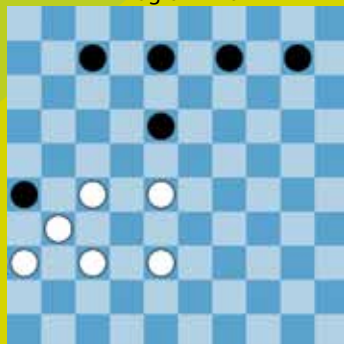

Diagram 421

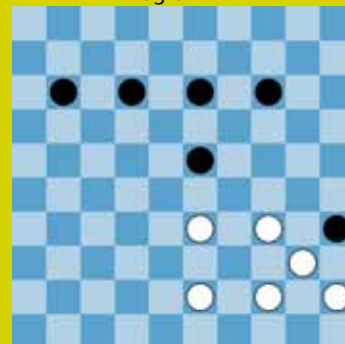

Diagram 422

Diagram 423

Diagram 424

Diagram 425

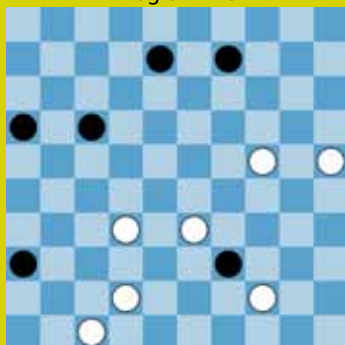

Diagram 426

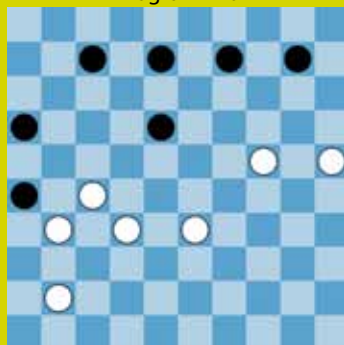

Diagram 427

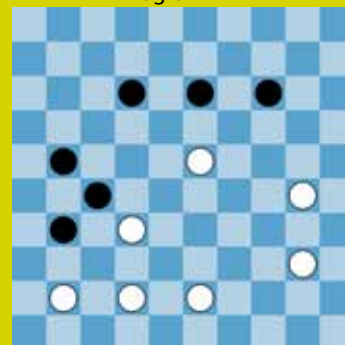

Diagram 428

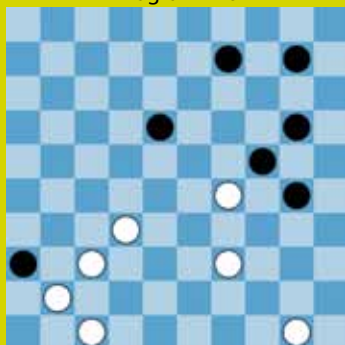

Diagram 429

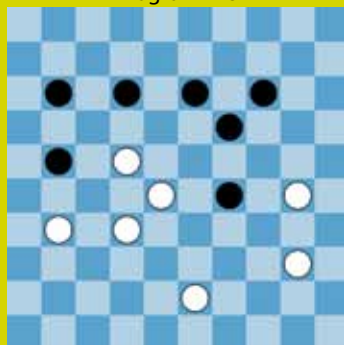
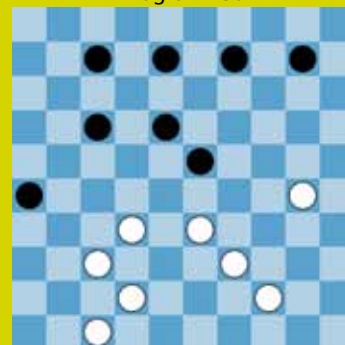

Diagram 430

LADDERSTAND

120 John B. Reade
113 Mitchel Mensinga
112 Daan Vermeulen
111 Ivar Jansen
103 Vincent Houtjes
101 Martine Jannes
99 Rick Hartman
94 Wouter Morssink
93 Daniël Wilbrink
91 Kees Kentie
91 Joep Kerkhoff
72 Arie van der Knaap
64 Katinka Blanken, René Emmaneel
63 Bart Westerveld
61 Marco de Leeuw
57 Jan Algra
55 Damon Winter
45 Brian Winter, Colin Winter
44 Sander Stolwijk
42 Hans Braakman
34 Okke Zeeman
33 Thomas Schuiling
27 Joan Evers, Thijs Vreugdenhil, Klaas Fiks
19 Soegriem Boedhram
18 Lennart Blankenstijn, Elco Blankenstijn, Rianne Mensinga, Lotte Meijer, Nick van 't Westeinde
17 Jonathan Mentink
9 Petra Wessels, Bertus Scheer, Nick Jansen, Ad Vreeswijk, Thijs Verboon, Wijnand Voskuil, Jairo Kooistra, Raiza Zimmerman, Melanie Voskuil, Mariska Veer, Erica Boerefijn, Fred Jansen, Pelle Bronkhorst, Tristan van der Velde, Pelle Bronkhorst, Dinand Stegeman, Jaap Heemsker
8 Floris Tol, Jan Kunnen

De prijswinnaars zijn: **John B. Reade, Michel Mensinga en Daan Vermeulen. Van harte gefeliciteerd!** Het prijsje krijgen jullie binnenkort toegestuurd. De oplossingen zijn weer nagekeken door Nico Konijn. Hij heeft een aparte Zetje Schrap-pagina op de site van zijn damschool: <http://www.damschoolnicokonijn.nl/>

Europees Kampioenschap in Emmen

WEER STAAT ER IETS GROOTS TE GEBEUREN IN EMMEN. NA HET SUCCESVOL VERLOPEN NK IN 2010 KONDIGDE WETHOUDER BOUKE ARENDS AL AAN DAT ER EEN NOG GROTER DAMEVENEMENT NAAR EMMEN ZOU WORDEN GEHAALD EN HIJ HEEFT WOORD GEHOUDEN.

TEKST JOHAN HAJTINK

Van 15 t/m 22 september zal in het Van der Valk Hotel Emmen het Europees kampioenschap voor zowel algemeen als vrouwen worden gehouden. Het organisatiecomité bestaat uit: Wim Koopman, Harry de Groot, Kor de Groot, Grietus Alderink, Björn Winkel, Evert Davelaar, Harm Lassche en Femke Kuik. Stuk voor stuk ervaren personen van Hijken DTC, DC Emmen, KNDB en de gemeente Emmen.

Van meet af aan was de opzet dat het een toernooi moest worden met de sterkste Europese spelers uit zoveel mogelijk landen. Dit uitgangspunt kwam de KNDB ook goed uit, omdat er de bond alles aan gelegen is om zoveel mogelijk landen deel te laten nemen aan de cyclus om het wereldkampioenschap 2013. In dit EK zijn namelijk drie plaatsen voor dat WK te verdienen.

De KNDB heeft zich om die reden behoorlijk ingespannen om deelnemers uit nieuwe damlanden naar Emmen te krijgen en is daar behoorlijk in geslaagd. Wat dacht u van spelers uit Armenië, Roemenië, Spanje, Portugal, Kroatië, Bulgarije, Engeland, Ierland en Turkije? De spelers uit deze landen zullen natuurlijk niet om de podiumplaatsen spelen maar het maakt van dit toernooi wel een echt Europees kampioenschap.

In totaal hebben zich voor het algemene toernooi 69 spelers uit 27 landen aangemeld. De strijd om de prijzen zal voornamelijk gaan tussen de Russische en Nederlands topspelers, want ze doen allemaal mee. Uiteraard zal veel aandacht uitgaan naar de verichtingen van onze nationale kampioen en inwoner van Emmen: Roel Boomstra. Zal hij opgewassen zijn tegen het geweld uit Oost Europa van onder andere wereldkampioen Alexander Georgiev?

Bij de vrouwen zien we vrijwel alleen bekende namen. Voor Nederland is Nina Hoekman de speelster waarvan we een hoge klassering kunnen verwachten maar ook de in vorm zijnde Heike Verheul zou wel eens voor een verrassing kunnen zorgen. Maar liefst 39 vrouwen hebben zich ingeschreven, waaronder de wereldkampioene Tamara Tansykkuzhina en de Europese titelhouster Zoja Golubieva uit Letland.

Op zondag 16 september, om 13.00 uur is de opening en meteen daarna barst het geweld los.

Er worden in beide toernooien negen ronden Zwitsers gespeeld. Op zaterdag 22 september is om 16.00 uur de prijsuitreiking en sluiting van dit groots damspektakel. Hoofdarbiter is de bekende Belg Johan Demasure. Hij wordt bijgestaan door enkele Nederlandse arbiters. Behalve beide toernooien worden er tal van nevenactiviteiten georganiseerd zoals: een damclinic, schooldamtoernooi, simultaan door een internationaal grootmeester en zelfs het in Oost Nederland zo populaire klootschieten staat op het programma.

De organisatie van dit EK werd mogelijk door bijdragen van de gemeente Emmen, de provincie Drenthe, het ministerie van VWS en de sponsors Van der Valk Hotel Emmen, Jan Huzen, Imtech en Previder.

Natuurlijk zijn de belangrijkste partijen thuis live te volgen maar er gaat niets boven een bezoek aan dit mooie evenement. Combineer dit met een overnachting in het Van der Valk hotel en een bezoek aan Dierenpark Emmen en u bent verzekerd van een paar leuke dagen! Alle informatie over het EK kunt u vinden op: www.ecdraughts2012.com. Via deze site kunt u straks ook het verloop van de toernooien volgen.

www.ecdraughts2012.com

Damspel Kleingoed

Gerhard Bakker

Eindspel voor de laatste dammers

www.boekenroute.nl

Telefoon: 030-2721235

9x per jaar: jan, feb, mrt;
mei, jun, jul; sep, okt, nov.

Redactie:

Nico Leemberg
Herman van Westerloo
Harm Wiersma

Vaste medewerkers:

Hein Wilsens
Theo Berends
Tjalling Goedemood
Gerrit Boom
Michael Koreniewski
Alexander Schwarzman
Alexander Getmanski

Redactie-adres:

Herman van Westerloo
Sajetplein 20
1091 DJ Amsterdam
Telefoon: 020 6942007

E-mail:

redactie@hoofdlijn.nl
nj.leemberg@adsltoaal.nl
hwwest@dds.nl

Abonnement:

€ 37,50 per jaar (9 nummers)
Buitenland: € 42,50
Losse nrs: € 4,75

Glronummer:

5855797
IBAN: NL44 INGB 0005 8557 97
BIC: INGBNL2A

t.n.v. Stichting Hoofdlijn

Website:

www.hoofdlijn.nl

Lay-out:

Nico Leemberg
Ontwerp voorpagina:
Henk de Witt

HOOFDLIJN

magazine voor dammers

- analyses
- reportages
- toernooi verslagen
- damcultuur
- interviews

Voor een actie
zie www.hoofdlijn.nl

'Sijbrands verliest'
geschreven door Johan
Krajenbrink

Dit boekje wordt door
Krajenbrink aangeboden
voor € 23,00 (incl.
verzendkosten).

Nieuwe abonnees krijgen dit boekje
cadeau.

'Tsjizjov verliest'
geschreven door Johan
Krajenbrink

Dit boekje wordt door
Krajenbrink aangeboden
voor € 17,00 (excl.
verzendkosten).

Bestaande abonnees kunnen dit boek bij
ons bestellen voor 10 euro
(incl. verzendkosten).

FIETSEN EN DAMMEN OF DAMMEN EN FIETSEN

Jaap Vos (nee, geen broer van Marianne) uit Zelhem heeft twee grote hobby's, dammen en fietsen. Dammen beoefent hij erg regionaal bij DCH in Hengelo (Gld.) en nationaal bij DIOS Achterhoek in de nationale competitie. Met de fiets trekt hij echter regelmatig de grens over en niet zo'n kleine afstand ook. Zo reed hij al eens in de USA van kust tot kust (3600 km) en trapte hij 4900 km weg naar Jeruzalem.

Deze zomer is hij aan een nieuwe uitdaging begonnen: een tocht naar Jekaterinburg (5000 km) in het Oeralgebergte. Nu is het altijd leuk als je onderweg een adresje hebt waar je even aan kunt leggen, dus meldde Jaap zich in Izhevsk bij Alexei Tsjizjov. Gelukkig trof hij de ex-wereldkampioen dammen thuis en natuurlijk kwam het dambord op tafel. Hij was weliswaar geen partij voor de grootmeester, maar Jaap hoeft daar niet over in te zitten, want hij kan ongetwijfeld beter fietsen dan Alexei. Ondertussen zal hij wel op zijn thuisbasis zijn teruggekeerd, want het damseizoen staat immers weer voor de deur en ook dat wil Jaap niet missen.

TURBO DAMBASE: NU SUPERVOORDELIJG

Turbo Dabase + Flits
+ 410.000 partijen
samen voor slechts
€ 99,-.

Ga naar de website
www.turbodabase.com
voor meer informatie.

TOERNOOIEN, TRAININGEN EN WEDSTRIJDEN

Organisatoren kunnen hun informatie doorgeven aan het bondsbureau, **026-4952309**.

Actuele kalender op internet: **www.kndb.nl**

DAMHALENDER

 = jeugdevenement

Augustus 2012

- 3-11 Brunssum. Brunssum Open. J. Hannen (0475) 46 50 83.
- 9-23 Lille (Fr.). World Mind Sports Games.
- 13-18 Hoogeveen. MTB Open Hoogenveen. Z. Palmans (0615) 28 26 20.
- 25 Den Haag. Jubileumtoernooi DC Den Haag 95. J. Kok (070) 440 01 30.
- 31-1/9 Groningen. Mello Koolman rapidtoernooi. D. Staal (050) 312 37 63.

September 2012

- 1 De Lier. Lierse sneldamdag. P. Boekstijn, (0174) 51 22 34.
- 1 Gouda. Goudse Glas openluchtdamtoernooi H. de Knikker (0182) 39 32 75
- 8 Eindhoven. 57e Bevrijdings Damtoernooi. I. Greveraars (0613) 70 05 05.
- 8 Rijnsburg. 13e Johan Kromhouttoernooi. M. Kromhout (071) 402 36 77.

- 10 Ede. Rabo Open Sneldamkampioenschap Ede. F. Elbertsen (0318) 62 19 92.
- 15 Nationale Competitie.
- 22 Reeuwijk. 10e Jeugd-damtoernooi. H. de Knikker (0182) 39 32 75.
- 22 Amstelveen. Brainwave Denksportmanifestatie. H. Fokkink (020) 641 05 87.
- 16-22 Emmen. EK mannen en vrouwen.
- 29 Nationale Competitie.

Oktober 2012

- 6 NK rapid.
- 13 Nationale Competitie.
- 16-19 Lent. Plm 55 toernooi. J. Janssen (024) 323 75 64.
- 27 Nationale Competitie.

November 2012

- 3 Selectiedag CPT, CAT en CJT
- 3 Bondsraadvergadering
- 3 Damdag Elen&Rhaan. B. Hendriks (0548) 68 15 71.

- 1-6 Tavira (Por). Tavira Open 2012. T. Dijkstra (+351281381449).
- 10 Nationale Competitie.
- 24 Nationale Competitie.

December 2012

- 8 Nationale Competitie.
- 22-29 Delfzijl. Groningen Seaport Masters. S. Buurkel (050) 318 97 20.
- 27 Wamel. 35e Open sneldamkampioenschap. A. Janssen (0653) 79 89 85.
- 28 Den Bosch. Ton van den Elzen kerst jeugd damtoernooi. R. van Oosterhout (073) 656 35 39.
- 29 Oosterend. Eindejaarstoernooi Texel. Piet Bakelaar (0222) 31 38 43.
- 29 Heerhugowaard. Oud en Nieuw sneldamtoernooi. B. Groot (0648) 72 82 98
- 30 IJmuiden. Oudejaarstoernooi. M. van Dijk (0614) 89 71 43.

Januari 2013

- 5 Nationale Competitie.
- 12 Kwalificatietoernooien NK/ halve finale vrouwen.
- 19 Nationale Competitie.
- 26 Kwalificatietoernooien NK/ halve finale vrouwen.

Februari 2013

- 2 Nationale Competitie.
- 9 Kwalificatietoernooien NK/ halve finale vrouwen.
- 16 Nationale Competitie.
- 23 Kwalificatietoernooien NK/ halve finale vrouwen.

Maart 2013

- 2 Nationale Competitie, promotie/degradatie.
- 9 HF aspiranten dag 1.
- 16 HF aspiranten dag 2.
- 23 Haarlem. Vijfde Joop Meure Rapid Toernooi. Marcel Kosters (0628) 64 60 10.
- 29-30 HF junioren.
- 29-30 HF aspiranten meisjes.

April 2013

- 3-13 NK algemeen.
- 7-13 NK vrouwen.
- 15-19 Wageningen. Open NK veteranen. H. Kleinrensink (0317) 41 18 73.
- 29-4/5 NK aspiranten meisjes.

Mei 2013

- 25 KNDB-beker.

Juni 2013

- 8 KNDB-beker.
- 15 NK sneldammen alle categorieën.
- 22 KNDB-beker.

Juli 2013

- 8-13 NK junioren.
- 8-13 NK junioren meisjes.
- 8-13 NK aspiranten.
- 13-20 Heerhugowaard. Heerhugowaard Open 2012. G. Verhagen (0648) 49 17 98.

Jaarlijkse afdracht van De Lotto aan sportend Nederland

Lotto doneert ruim 160.000 euro aan KNDB

Arnhem, 28 april 2012 -- Vandaag ontving NOC*NSF voorzitter André Bolhuis een cheque ter waarde van ruim 59 miljoen euro voor de Nederlandse sport. Van dit bedrag zal de Koninklijke Nederlandse Dambond 164.875 euro ontvangen om de sport te ondersteunen. Algemeen Directeur van De Lotto, Harrie Linders overhandigde een cheque samen met Pieter van den Hoogenband, drievoudig Olympisch zwembkampioen en hoofdamassadeur van Lotto. De bijdrage werd overhandigd tijdens de afsluiting van de Nationale Sportweek in Arnhem.

"Voor ons is dit geld van groot belang" aldus Johan Haijink. "Hiermee kunnen we ons bondsbureau in stand houden, de full time trainer/coach van betalen en talenten en topsporters trainen en uitzenden naar internationale toernooien. Ook onze opleidingen voor Damtrainer 1, 2 en 3 worden hiermee bekostigd. Dit jaar hebben wij ook weer geld voor breedtesport ontvangen dat wordt ingezet om het schooldammen in de provincies te stimuleren."

Ook Harrie Linders, Algemeen Directeur De Lotto, is blij: "Naast geld voor de sport, gaat er ook een flink bedrag naar cultuur, welzijn

en gezondheid. In totaal hebben we dit jaar ruim 22 miljoen euro beschikbaar voor goede doelen en daarnaast is 59,1 miljoen euro van het rendement van De Lotto bestemd voor de sport. Dit maakt ons werk extra leuk. Dankzij de bijdrage van De Lotto kunnen bijvoorbeeld clubhuizen en trainingsfaciliteiten worden onderhouden en is de contributie voor sportverenigingen lager. Op deze manier wordt sporten voor iedereen beter en toegankelijker."

IEDEREEN WINT MET LOTTO

Niet alleen spelers van Lotto winnen met Lotto, maar ook goede

doelen winnen. Lotto is een onderdeel van De Lotto en alle opbrengsten komen na aftrek van het prijzengeld, ten gunste van goede doelen op het gebied van sport, cultuur, maatschappelijk welzijn en volksgezondheid. Sinds de oprichting van Stichting De Lotto in 1961 is er meer dan 1,3 miljard euro naar de Nederlandse sport gegaan via NOC*NSF. Naast de topsport profiteren ook de breedtesport en talentontwikkeling van een grote jaarlijkse bijdrage. Aan overige goede doelen waaronder het Oranjefonds, Prins Bernhard Cultuurfonds en de KWF Kankerbestrijding is sinds de oprichting zo'n 500 miljoen euro afgedragen.

Het damspel-tegeltafel van de Markies van Pombal

SEBASTIÃO JOSÉ DE CARVALHO E MELO (LISSABON, 13 MEI 1699 - POMBAL, 15 MEI 1782), MARQUÊS DE POMBAL. OFWEL HOE EEN RAMP VOOR PORTUGAL LEIDDE TOT DE OPKOMST VAN EEN BIJZONDER MAN ÉN POTENTAAT ÉN TOT HET DAMSPEL OP TEGELS IN ZIJN PALEIS.

VOOR WIE HET NIET GELOOFT: 35 JAAR ZOEKEN NAAR DAMSPEL OP TEGELS HEEFT IN NEDERLAND GEEN ENKEL TAFEREEL MET DAMSPEL OPGELEVERD. SLECHTS ENKELE DAMBORDEN ZIJN GEMAAKT MET AARDEWERK TEGELS EN ER ZIJN TEGELS BEKEND MET EEN GERUIT PATROON DIE DE NAAM "DAMBORDEN" DRAGEN. DAT IS ALLES WAT ONZE ROEMRIJKE TEGELINDUSTRIE HEEFT OPGELEVERD. DE 18E EEUWSE PORTUGESE KERAMISCHE INDUSTRIE LEVERT ONS WÉL EEN FRAAI TABLEAU.

Aardbeving 1755, Lissabon Uit: Voltaire, *Candide*, 1759.
Bron: United States Geological Survey. Dr. Jan T.Kozak Collection. [1]

DE GEVOLGEN VAN EEN AARDBEVING

Op 1e november van 1755, op Allerheiligen, werden Lissabon en het zuidwesten van Portugal (Algarve) om 9.40 uur in de ochtend getroffen door een zeer zware aardbeving, die zo'n tien minuten duurde. Het episch centrum lag in de Atlantische Oceaan op 200 kilometer zuidwestelijk van Kaap Sint-Vincent (Cabo de São Vicente), met een nadien berekende kracht van ca 8,7 op de schaal van Richter. Er kwamen vermoedelijk tussen 60.000 en 100.000 mensen om door de bevingen, door de catastrofale branden in de stad - die nog dagen duurden - en de enorme vloedgolf die volgde. De beving scheurde Lissabon letterlijk open. Scheuren met een breedte tot 5 meter ontstonden. De bewoners vluchtten naar de oevers van de rivier de Taag en de haven. Daar wachtte hen een nooit gezien schouwspel. Het water had zich teruggetrokken, waardoor de zeebodem zichtbaar werd, bedekt met een tapijt aan scheepswrakken en goederen. Zij konden zich er maar kort over verwonderen, want de tsunami die kwam aangerold benam veel mensen, die zich juist veilig waanden, het leven. In deze erbarmelijke situatie ontplooidde zich iemand tot een gedecideerd leider. Die iemand was niet koning José I, die was zo geschrokken dat hij claustrofobie ontwikkelde en alleen nog maar in een tent wilde wonen, maar Sebastião José de Carvalho e Melo, Minister van Buitenlandse Zaken (1750-1755), Eerste Minister (1755 -1770) en vanaf 1759 ook de Eerste Graaf van Oeiras en in 1769 benoemd tot Eerste "Marquês de Pombal". Hij trad met harde hand op. Liet plundersers executeren, voorkwam dat inwoners de stad ontvluchten - want er moest opgeruimd worden -, liet duizenden doden, tegen de wil van de kerk in, op pontons naar open zee vervoeren en verbranden om epidemieën te voorkomen. Liet architecten plannen indienen om Lissabon te renoveren naar zijn vroegere glorie en meer dan dat. Daarbij werd een radicaal nieuw stedelijk ontwerp gebruikt (straten in een netstructuur, zoals in New York), maar ook een nieuwe bouwtechniek met heipalen en vrij beweegbare houten casco's ingevuld met metselwerk,

waardoor de nieuwe huizen aardbevingsbestendig waren. De Pombalijnse bouwstijl kenmerkt zich door strenge classisistische lijnen en een soberheid die door de eeuwen heen stand heeft gehouden. De naam van de Markies van Pombal is terug te vinden in een van de belangrijkste Metrostations: het Estação Marquês de Pombal; in het grote plein: de Praça Marquês de Pombal en de laag gelegen wijk de Baixa Pombalina. Een chique toeristische buurt in het centrum van Lissabon.

Naast alle leed waren gevolgen van de aardbeving enorm. Wat te denken bv van het verlies van de Koninklijke Bibliotheek, met vele tienduizenden archiefstukken over Portugals rol in de wereldgeschiedenis, honderden schilderwerken van o.a Rubens, Titiaan en Correggio. De keerzijde is dat de aanzet werd gegeven tot serieuze wetenschappelijke geografie en seismologisch onderzoek. De Melo voerde op het Engelse voorbeeld gebaseerde economische hervormingen door. Hij schafte de slavernij in de Portugese koloniën in India af, reorganiseerde het leger, herstructureerde de universiteit van Coimbra en beëindigde de discriminatie van niet-katholieke christenen. Zijn grootste hervormingen vonden plaats op economisch en financieel terrein, met de oprichting van verschillende bedrijven en gilden om elke commerciële activiteit te regelen. Hij begrensdde het gebied voor de productie van port, en was hiermee de eerste in Europa die de kwaliteit en productie van wijn probeerde te reguleren. Bij de keramiek industrie zien we de vervaardiging van een veelheid van tafereelen in hoge kwaliteit van de zogenaamde Azulejos. Een Portugees -Andalusische kunstvorm met veel gebruik van blauwe kleurstof. De tegels worden zowel op binnen- als buitenmuren van huizen, kerken en andere gebouwen aangebracht. Maar er werden in de 18e eeuw in Portugal op grote schaal ook Delfts blauwe tegels geïmporteerd! Deze waren dan al in Nederland beschilderd met Portugese tafereelen. Geniet op internet eens van deze tableaux via het zoeken op : Azulejos (afbeeldingen).

Marquês de Pombal, door Louis Michel van Loo en Claude Joseph Vernet, 1767, Stedelijk Museum, Lissabon

MACHT EN AFTOCHT VAN DE MARKIES

Na de aardbeving gaf koning Jozef I in feite alle macht uit handen aan de Melo, waardoor hij kon uitgroeien tot een progressieve en machtige dictator, gekenmerkt als Verlicht Absolutisme. Het aantal vijanden groeide ook! In 1758 raakte Jozef I gewond bij een moordaan-slag. De verantwoordelijk geachte Tavora-familie en de Graaf van Aveiro werden na een kort proces geëxecu-teerd. Sebastião de Melo vervolgde elke betrokkene, zelfs vrouwen en kinderen. Om meerdere redenen werden ook de Jezuiten het land uitgezet en hun bezit-tingen verbeurd verklaard. Hij heerste over Portugal tot de dood van koning Jozef I in 1777. Diens opvolger, koningin Maria I van Portugal had een hekel aan de Markies en verbood hem binnen een afstand van 30 ki-lometer van haar te komen en beknotte zo zijn invloed.

Literatuur Algemeen:

Franca, Jose Augusto Une ville des lumieres. La Lisbonne de Pombal, 1965
Grote Spectrum Encyclopedie, Band 19, 170
Rentes Florencio, A, De aardbe-ving van 1 november 1755 in Lissabon en de hervormingen van Pombal. SISWO publicatie, maart 1986

http://nl.wikipedia.org/wiki/Aard-beving_Lissabon_1755
http://nl.wikipedia.org/wiki/Sebasti%C3%A3o_de_Melo
http://en.wikipedia.org/wiki/Mar-quess_of_Pombal

Specifiek:

1. <http://www.pdhonline.org/courses/g175/g175.htm>
2. http://en.wikipedia.org/wiki/File:Louis-Michel_van_Loo_003.jpg

3. Stoep, Arie van der Draughts in relationship to chess and alquerque, 2005, 50

Met dank aan:

Fernanda Frazão, Lissabon.
Mevrouw Frazao schreef een boek over het kaartspel in Portugal. Het tegeltableau was opgenomen in haar presentatie, gegeven tijdens het XIVe Collo-quium Board Games Studies, mei 2011, in Brugge.

Palacio Ceia (=Universidade Aberta) 1757, Rua da Escola Politécnica 147, Lissabon.

PALÁCIO CEIA

Het verblijf van de Markies staat bekend als het Palacio Ceia. Het is tegenwoordig het hoofdgebouw van de Universidade Aberda, de Open Universiteit. Het interieur van het paleis bevat een belangrijke collectie geglazuurde tegels uit de tijd van de Markies. Hoewel gedocumen-teerd bewijsmateriaal ontbreekt, worden deze tegels toegeschreven aan de Real Fabrica de Faionça do Rato, de belangrijkste keramiek producent in Lissabon tijdens het kunst- en ambacht ontwikkelingsprogramma van de Markies. Tegels van het paleis (1757), nu Nationaal Monument, bevatten voorstellingen uit het dagelijks leven, zoals de jacht, visserij, deftige sport, muziek, dans, excursies op het platteland, religieuze thema's en scènes met Oosterse invloed. De uitgebreide en schit-terende productie was favoriet onder de handelaren en de bourgeoisie. Zij werden een kenmerk van paleizen en andere gebouwen in de tweede helft van de 18e eeuw. Als decoratie vormden zij een uitstekende aanvulling op de architectonische ernst van de periode. Gezien de on-zekerheid "toegeschreven aan", bestaat een kleine kans dat het damspel-tableau een ingevoerd 'Nederlands' product is.

Het damspel tegeltableau in Palacio Ceia, bevat 7 x 6 blauw-witte tegels (voor zover zichtbaar), die aan het plafond zijn aangebracht. Het speelveld telt 10 x 8 velden. Naast het damspel bevat het gebouw ook tableaux met o.a.: kaarten, dobbelen, biljarten enz.. Verdere technische informatie over het tableau en over de specifieke ruimte kon niet worden verkregen. Het tafereel is uitgevoerd in Rococo stijl, met versiering van het asymmetrische schelpmotief, zoals de mode toen aangaf. Dat er geen schaakspel wordt aangegeven is niet zo opmerkelijk, want het damspel had enkele eeuwen geleden meer aanzien dan in de huidige tijd. Ter herinnering: in buurland Spanje werden in de 16e, 17e en 18e eeuw 14 damboeken gedrukt en maar 2 schaakboeken. [3]

Damspel, keramiek, tableau 7 x 6 tegels, blauw-wit, Real Fabrica de Faionça do Rato (?), 2e helft 18e eeuw, Palacio Ceia - Universidade Aberta, Lissabon.

De ex-wereldkampioenen Alexei Tsjizjov en Harm Wiersma speelden in het kader van de Zweeler Hippische Dagen een dampartij met 20 witte en 20 zwarte paarden. Dit spectaculaire evenement heeft plaatsgevonden op 9 augustus. In de volgende uitgave van Het Damspel leest u hier meer over.